

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Samen voor een
bloeiend Culemborg



Christen
Unie

Culemborg is een bruisende stad waar de meeste mensen het goed hebben en met plezier met elkaar samenleven. Samen moeten we zorgen dat we kunnen blijven genieten van wonen, werken, en recreëren in en om Culemborg. En dat mensen die zorg nodig hebben worden ondersteund door een netwerk van professionals, vrijwilligers, burens en familie.

De ChristenUnie Culemborg is politiek actief, omdat we geïnspireerd vanuit ons christelijk geloof dienstbaar willen zijn voor de samenleving, waar we zelf met hart en ziel onderdeel van uitmaken.

De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Culemborg. Bij het zoeken naar

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. (Jeremia 29:7)

antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Culemborg.

De politici van de ChristenUnie maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Mensen die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

We richten ons bij de besluitvorming op het algemeen belang, waarbij we ook recht willen doen aan mensen die minder makkelijk gehoord worden of zich minder goed kunnen uiten. We vinden het belangrijk dat er wordt omgezien naar mensen die hulp nodig hebben, in welke vorm dan ook. Met elkaar verrijken we het menselijk bestaan door te delen. Een sociale en inclusieve samenleving. Een goede plek om te wonen en te leven. Daarbij is zorg voor onze omgeving vanzelfsprekend, zowel voor klimaat, natuur, als voor ons cultuurhistorisch erfgoed.

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. De ChristenUnie is actief op allerlei verschillende niveaus. Zowel lokaal, provinciaal als landelijk. Dit geeft de mogelijkheid om af te stemmen en om lokale publieke onderwerpen provinciaal of landelijk op te pakken en aan de orde te stellen (en andersom). De ChristenUnie is een partij die zich inhoudelijk grondig in onderwerpen verdiept en taaie dossiers niet schuwt. Tegelijkertijd zijn we een partij die verbinding zoekt met andere partijen en de inwoners, de bedrijven en de instellingen van de stad. Met uw stem en steun kunnen de raadsleden en commissieleden van de ChristenUnie positieve invloed hebben op de toekomst van de stad Culemborg.

Ook in de politiek wil de ChristenUnie de samenleving mooier maken, met transparante besluitvorming en geen achterkamertjespolitiek. We willen dat de gemeente een bondgenoot is van families, gezinnen, straten, geloofsgemeenschappen en verenigingen. Plekken waar mensen naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Dan staat Culemborg in bloei!

Dicky Nieuwenhuis, Voorzitter ChristenUnie Culemborg
Kees van der Zaag, Fractievoorzitter

Keuzes voor een bloeiend Culemborg

In de gemeente Culemborg worden allerlei besluiten genomen en veel onderwerpen besproken. De ChristenUnie denkt en praat mee over deze onderwerpen en doet voorstellen.

In dit programma zijn er vier thema's uitgewerkt die voor de ChristenUnie belangrijke speerpunten zijn. Hier willen we ons de komende jaren op focussen en voor inzetten. Voor een bloeiend Culemborg is het nodig dat we kiezen voor:

1 betrouwbaar, open en eerlijk zijn in de politiek, het bestuur en met elkaar;

2 sociaal en inclusief beleid vanuit de kracht van de inwoners en de vrijwilligers, met professionele hulp voor wie dat nodig hebben, en met extra aandacht voor inwoners met geldzorgen;

3 leefbaarheid en wonen in de stad met veel groen en genoeg betaalbare woningen voor starters en doorstromers;

4 duurzaamheid passend bij de stad en haar inwoners met nadruk op energiebesparing, efficiënte energieopwekking, inzet van duurzame energiebronnen en een circulaire economie.

Inhoudsopgave

Keuzes voor een bloeiend Culemborg	3
Inhoudsopgave	4
1 Betrouwbaar, open en eerlijk	5
2 Sociaal en inclusief	6
2.1 Kracht van vrijwilligers	6
2.2 Ondersteuning waar dat nodig is.....	6
2.3 Extra aandacht voor geldzorgen.....	7
2.4 Gezond leven.....	8
2.5 Kansrijk leven	8
3 Leefbaarheid en Wonen.....	9
3.1 Bevorderen van de Leefbaarheid.....	9
3.2 Woningen bouwen	10
3.3 Toekomst bedrijventerrein Pavijen	11
4 Duurzaamheid	13
4.1 Energiebesparing	13
4.2 Duurzame opwekking van Energie	14
4.3 Duurzame Energie-bronnen	14
4.4 Circulaire Economie.....	15

1 Betrouwbaar, open en eerlijk

Waar staat de ChristenUnie voor

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die onder andere zijn vastgelegd in ons verkiezingsprogramma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Culemborg.

Wij vinden het daarom belangrijk dat wij als volksvertegenwoordigers eerlijk zijn en geen beloftes doen die we niet kunnen nakomen.

Wij zetten ons in om dat ook de cultuur te maken binnen het gemeentebestuur door kritisch te vragen naar achtergronden van besluiten en daarbij te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden. Wij hebben geen eigen economische belangen en zijn niet nauw verweven met de grootgrondbezitters die al jaren hun invloed in het gemeentebestuur laten gelden. Wij dienen de inwoners van Culemborg, jong of oud, arm of rijk met extra oor voor hen wiens stem maar zacht klinkt of nauwelijks gehoord wordt.

Dat vraagt om een actieve en open houding naar onze burgers. ChristenUnie heeft hiervoor de volgende uitgangspunten/maatregelen:

- + Alle inwoners hebben gelijke toegang tot het bestuur. Het kan niet zo zijn dat invloedrijke inwoners meer gedaan krijgen bij wethouders en ambtenaren dan andere inwoners.
- + De gemeenteraad krijgt de democratische verantwoordelijkheid die haar toekomt. College en ambtenaren trekken het beleid niet naar zich toe, maar geven de volksvertegenwoordigers voldoende kans om hun controlerende taak uit te voeren.
- + Culemborg is te klein om geheel op eigen kracht alle ambtelijke taken uit te kunnen voeren. Wij pleiten voor het actief onderzoeken van een ambtelijke fusie met bijvoorbeeld Buren of West Betuwe. Dit om de bestuurlijke zelfstandigheid van Culemborg te garanderen.
- + De gemeenschappelijke regelingen zoals de AVRI, Werkzaak etc. voeren belangrijke taken uit voor de gemeente. We willen meer grip vanuit de gemeenteraad voor betere democratische controle en lagere kosten voor de inwoner van Culemborg.
- + De gemeentelijke lasten voor de inwoners van Culemborg zijn de afgelopen jaren sterk gestegen (bijvoorbeeld de Onroerende Zaak Belasting, Afvalstoffenheffing en leges). Wij willen dat de gemeente jaarlijks beoordeelt of de lasten kunnen dalen.

2 Sociaal en inclusief

Waar staat de ChristenUnie voor

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen. Dit gaat om netwerken zoals gezinnen, klassen op scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme, eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit nog versterkt, maar er ontstonden in die periode juist ook mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzagen. Er is kracht in de samenleving. De ChristenUnie blijft daarom inzetten op een participatiesamenleving. Het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen als dat mogelijk is. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we in Culemborg extra gaan investeren in preventie en vroegsignalering. Voorkomen is namelijk beter dan genezen.

2.1 Kracht van vrijwilligers

De gemeente Culemborg kent vele vrijwilligers en de ChristenUnie is trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- + Initiatieven zoals Culemborgkanmeer.nl, Bolderburen, Odensehuis, Culemborg Herstelt en Leerhuis Culemborg laten zien hoe vrijwilligers, professionals en hulpvragers direct met elkaar in contact komen. De gemeente stimuleert dit soort initiatieven en zorgt voor voldoende financiële ondersteuning.
- + Essentiële vrijwilligersinitiatieven (SchuldHulpMaatje, Inloophuis, Vluchtelingenwerk, Voedselbank, JobHulp Culemborg en Stichting Present) krijgen ruimhartige en als het nodig is structurele financiële ondersteuning.

In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de geloofsgemeenschappen. Geloofsgemeenschappen pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en de geloofsgemeenschappen.

2.2 Ondersteuning waar dat nodig is

De ChristenUnie is een voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht.

De gemeente moet zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die een kwetsbare gezondheid hebben of sociale steun nodig hebben:

- + De gemeente biedt laagdrempelige, respectvolle hulp aan mensen die zorg nodig hebben.
- + Bij de regionale inkoop kijkt de gemeente niet alleen naar het prijskaartje, maar ook naar kwaliteit en continuïteit. Het aantal aanbieders wordt drastisch teruggebracht.
- + Naast investeren in menskracht, willen we zorg verlenen met een duidelijke doelstelling.
- + De ChristenUnie wil het functioneren van de Sociale Wijkteams onderzoeken zodat er doelgericht en gestructureerd wordt gewerkt.

- ⊕ In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Extra aandacht is nodig voor jongvolwassenen boven de 18 jaar die hulp nodig hebben en niet meer via het schoolsysteem of jeugdhulp in beeld zijn.
- ⊕ De scholen in Culemborg moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt te gebeuren is het nodig dat er een goede link is tussen jeugd en scholen, jeugdzorg en gemeente.
- ⊕ In Culemborg krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een betekenisvolle plek in onze samenleving. De ChristenUnie wil adequate ondersteuning voor leerlingen die uit dreigen te vallen.
- ⊕ De gemeente Culemborg heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen.
- ⊕ De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners. Ook digitaal moet de gemeente bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- ⊕ De openbare ruimte en het openbaar vervoer worden op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Culemborg en zich er zelfstandig kunnen redden.
- ⊕ De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.

2.3 Extra aandacht voor geldzorgen

Het hebben van schulden levert veel stress op en kan leiden tot geestelijke en lichamelijke klachten. Volgens het CBS hadden eind 2020 in Culemborg maar liefst 840 huishoudens geregistreerde problematische schulden. Dat is bijna 7% van de huishoudens.

Er zijn nog meer inwoners met grote geldzorgen waar problematische schulden dreigen te ontstaan. Uit gegevens van het NIBUD en Schuldhulpmaatje gaat het om maar liefst 20% van de huishoudens in Culemborg die grote geldzorgen hebben. En door de coronacrisis hebben veel ondernemers en zelfstandigen hun inkomen sterk zien afnemen en zijn er schulden gemaakt bij de Belastingdienst. Om te voorkomen dat deze mensen in grote problematische schulden terecht komen moeten ze tijdig geholpen worden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de bestaande initiatieven en projecten gehandhaafd blijven. Vroegsignalering en zo laagdrempelig mogelijke hulp is daarbij cruciaal.

- ⊕ De ChristenUnie steunt de bestaande initiatieven zoals de FormulierenBrigade, Team Vroeg Eropaf en de inzet van de Sociale Wijkteams om de drempel naar hulp zo laag mogelijk te maken en inwoners proactief te benaderen en uit te nodigen.
- ⊕ De ChristenUnie ziet daarin ook een grote rol voor scholen, geloofsgemeenschappen, wijkverenigingen en stichtingen die nauw contact hebben met vele inwoners. Het is belangrijk dat op die plaatsen informatie beschikbaar is en medewerkers geïnformeerd zijn. Zodat inwoners met problemen in contact gebracht kunnen worden met de juiste hulp.
- ⊕ Regie en coördinatie van hulpverlening kan beter. De ChristenUnie pleit voor het aanstellen van casemanagers die de hulp coördineren en afstemmen.
- ⊕ Om in deze moeilijke tijden de inwoners met lage inkomens te helpen, is de ChristenUnie voor de verhoging van de maximale bijdrage van de Doe Mee(r) regeling van 120 naar 200 euro voor ouderen en mensen met een laag inkomen.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente Culemborg de mogelijkheid creëert om saneringskredieten aan te kunnen bieden aan mensen met problematische schulden. Daarmee worden schulden afgekocht en blijft er nog maar één schuldeiser over. Zo creëren we rust en perspectief. We benutten het landelijke Waarborgfonds als waarborg voor de saneringskredieten.

- ⊕ Bij dakloosheid door huurschuld moeten we in Culemborg werken aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Uitgangspunt is dat gezinnen met kinderen onder de 12 niet uit hun woning worden gezet. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen.
- ⊕ Door de stijgende energiekosten dreigen huishoudens met lage inkomens in geldproblemen te komen. De ChristenUnie wil dat in Culemborg een vouchersysteem komt met isolatie tegoedbonnen dat aansluit op de financiële situatie van de bewoners in buurten met slecht geïsoleerde huizen.

2.4 Gezond leven

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven.

Gezondheid is het uitgangspunt.

- ⊕ Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.
- ⊕ De gemeente Culemborg stimuleert initiatieven die werk maken van gezonde voeding, niet roken en voldoende beweging.
- ⊕ Sportvelden worden rookvrij, het is hoog tijd dat we voorkomen dat jongeren gaan roken. Het proces moet een versnelling krijgen.
- ⊕ Behalve het aanbieden van het jeugdsportfonds kijkt de gemeente of er meer nodig is om jongeren te stimuleren om te bewegen.
- ⊕ Het gebruik van drugs mag nooit "gewoon" of geaccepteerd worden. De ChristenUnie wil dat de gemeente op die wijze over dit thema communiceert en bij drugsgerelateerde overlast ingrijpt.
- ⊕ De gemeente ziet toe dat in voorlichtingsprogramma's en bij het jongerenwerk de schadelijke gevolgen en de criminele donkere wereld die gekoppeld is aan drugs zichtbaar gemaakt worden en open besproken worden.

2.5 Kansrijk leven

Het leven wordt steeds duurder. ChristenUnie wil armoede bestrijden door mogelijkheden voor lokaal werk te bieden of mensen levensonderhoud en inkomen te bezorgen.

- ⊕ Het aanvragen van een uitkering moet in Culemborg mogelijk gemaakt worden. Het is geen goede zaak dat onze inwoners naar Tiel moeten reizen.
- ⊕ De gemeente onderhoudt hechte contacten met de ondernemersplatformen die in Culemborg actief zijn voor het behoud van lokale werkgelegenheid.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er meer ruimte komt voor inwoners in de bijstand om te kunnen samenwonen of ondersteuning te krijgen via giften zonder dat dit direct leidt tot korting op de bijstand.

3 Leefbaarheid en Wonen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt. De keuzes van de ChristenUnie zijn ingegeven door het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Zorgvuldig en duurzaam gebruik van de ruimte is het uitgangspunt.

In Culemborg hebben we beperkte ruimte om verder te ontwikkelen. We moeten extra zuinig zijn op de bestaande natuurgebieden en landbouwgronden. We willen de stad groen en leefbaar houden maar ook ruimte bieden aan de vraag van jongeren en ouderen om hier te komen wonen. En we willen zorgen dat er genoeg ruimte blijft om in de stad te werken en te ondernemen.

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk.

De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

3.1 Bevorderen van de Leefbaarheid

Culemborg heeft een prachtig oud stadscentrum en geweldige natuur om in te wandelen en fietsen. De inwoners en bezoekers van Culemborg genieten hiervan. In het evenwicht tussen wonen, werken en recreëren heeft de ChristenUnie een aantal uitgangspunten en concrete ideeën:

- + Door een goed winkellocatiebeleid voor de binnenstad wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd. Concentratie van winkels en horeca in het stadshart en omzetting van winkels naar woningen in de omliggende straten als de Zandstraat en de Prijssestraat.
- + Ter voorkoming van 'hap-snap'-oplossingen voor de Markt schakelt de gemeente bij voorkeur (landschaps)architecten uit Culemborg in. De Markt als plein moet ingericht worden in harmonie met de monumentale, historische omgeving. De gemeente gaat meer werk maken van de toeristische as van Haven naar Zandstraat.
- + De gemeente biedt financiële ondersteuning aan cultuurinstellingen en culturele initiatieven zoals theater De Fransche School, Kunst Educatie Culemborg, Elizabeth Weeshuis, De Roos van Culemborg, Lek Art, Culemborg Blues, Werk aan het Spoel, de Gelderlandfabriek, koren, muziekverenigingen enzovoorts.
- + De ChristenUnie vindt het belangrijk dat sportverenigingen goede accommodatie hebben en dat de gemeente hierin ondersteunt waar dat nodig is. Als SMVC Fair Play het initiatief neemt om zelfstandig en op eigen kracht een clubaccommodatie te realiseren, dan werkt de gemeente hier dus actief – binnen haar mogelijkheden - aan mee.
- + De gemeente faciliteert bij de uitwerking van toekomst van de kerkgebouwen in Culemborg, bijvoorbeeld voor breder/meervoudig gebruik zoals in de kerkvisie is beschreven.
- + Bij de openingstijden van de horeca wordt rekening gehouden met het feit dat overlast voor de inwoners beperkt moet zijn.
- + De ChristenUnie zet zich in voor optimaal onderhoud en de uitstraling van de openbare ruimte in de binnenstad en winkelcentra.
- + De gemeente stimuleert een efficiënte en emissieloze bevoorrading van winkels in de binnenstad en de andere winkelgebieden vanaf het industrieterrein.
- + Extra bouwen in wijken en vergroening moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit in de stad te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. Wij willen de groene stroken en waterpartijen in de woonwijken van de stad behouden.

- + De ChristenUnie wil de natuur- en landbouwgebieden in en om de stad behouden en wil dat de gemeente samen met de boeren en pachters streeft naar duurzaam landbouw- en natuurbeheer.
- + Scherp toezicht blijft nodig bij de ontwikkeling van de Redichemse Waard. Geen afgravingen meer, geen slibstort, wel herstel van natuurwaarden en wel toegankelijk voor lichte recreatie.
- + De gemeente zet zich in om in gesprek te blijven met de boeren en stimuleert en faciliteert contact tussen de boeren en de burgers. De gemeente ondersteunt initiatieven om duurzaam landbouwbeheer mogelijk te maken.
- + De ChristenUnie steunt het burgerinitiatief voor het natuurbehoud van het Kroondomein de Volencampen. Gedurende de 2 jaar verlengde pachtovereenkomst tot 2023 moet de gemeente afspraken maken met het Rijksvastgoedbeheer. Door aanvullende eisen bij een aanbesteding voor een nieuwe pachtovereenkomst willen we de bestemming terugbrengen naar Flora- en Fauna-rijk grasland.

Culemborg moet ook een veilige plek zijn om te wonen. Bij overlast treedt de gemeente actief op. Voor de ChristenUnie zijn daarbij de volgende maatregelen van belang:

- + Bewoners en gemeente stellen bij overlast samen regels op voor ontmoetingsplaatsen en openbare verblijfsruimten. Jongeren krijgen voldoende ruimte voor ontmoeting. De gemeente betreft jongeren bij voorzieningen die voor hen bestemd zijn
- + De gemeente pakt overlast door jongerengroepen actief aan. Ze treedt op tegen aanhoudend verkeer in avond en nacht, samenscholing en rondhangen op straat. Handhaving is nodig bij geluidsoverlast, drugsoverlast, het dealen en gebruiken op straat en het achterlaten van drugsafval.
- + Wanneer bewoners zich geïntimideerd voelen door jongerengroepen treedt de politie op.
- + De gemeente maakt bewoners wegwijs bij het doen van aangifte (indien nodig anoniem). Ook krijgen bewoners tips hoe ze de politie kunnen informeren wanneer er sprake is van intimidatie in hun buurt.
- + Bij conflicten tussen groepen bewoners in een buurt treedt de gemeente actief op met objectieve bemiddeling.

3.2 Woningen bouwen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De ChristenUnie wil dat de gemeente Culemborg met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

Als je door de stad fietst, zie je op diverse plekken stukken open terrein. Voor de meeste open stukken zijn al wel plannen in beleidstukken opgenomen, maar de ChristenUnie wil dat er tempo wordt gemaakt bij de bouwprojecten. Daarbij moet prioriteit worden gegeven aan betaalbare starterswoningen.

Uitgangspunten en concrete ideeën voor woningbouw:

- + De ChristenUnie wil dat bij de realisatie van projecten voldaan blijft worden aan de woningmix bij zowel huur als koop van 30% sociale woningbouw, 40% middelduur en 30% duur zodat de brede bevolking over passende duurzame nieuwbouwwoningen kan beschikken.
- + Veel jongeren kunnen in deze overspannen huizenmarkt niet aan geschikte woonruimte komen. Voor de komende jaren moeten er minimaal 250 nieuwe woningen voor starters gebouwd worden. Ook doorstroom moet bevorderd worden.

- + De gemeente onderzoekt of mensen met een sociaal-economische binding aan Culemborg (inclusief sociale urgentie) gedurende vier weken voorrang kunnen krijgen bij nieuwbouwprojecten.
- + De ChristenUnie wil bij nieuwbouwprojecten een maximale hoogbouw van 4 etages met een enkele uitzondering tot 6 etages onder de voorwaarde dat het stadsgezicht wordt beschermd en het klein-stedelijk karakter van Culemborg niet veranderd.
- + De ChristenUnie is voor een woonverplichting bij nieuwbouw (zodat huizen niet opgekocht worden door huisjesmelkers).
- + Om groene ruimte buiten én binnen de stad te behouden, blijven we inzetten op slimme binnenstedelijke verdichting.
- + De ChristenUnie wil dat er levensbestendig wordt gebouwd.
- + De cultuurhistorische natuur- en landbouwgebieden binnen de gemeentegrens van Culemborg worden niet herbestemd voor woningbouw.
- + Als door de landelijke of provinciale opgave grootschalige woningbouw en nieuwe woonwijken nodig zijn om de woningcrisis op te lossen, wil de ChristenUnie dat in samenwerking met de gemeente Buren gekeken wordt naar de landbouwgronden tegenover de sportvelden van Terweijde langs de N320.
- + De ChristenUnie wil dat wordt opgetreden tegen het niet benutten en laten verkrotten van leegstaande woningen en gebouwen, zeker op zichtlocaties zoals bij de rotonde van de Stationssingel naar de Zandstraat.
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente een plan maakt voor projecten met zogenaamde tijdelijke woningen. Daardoor kan er duurzaam gebouwd worden op locaties waar reguliere woningbouw voor langere periode niet kan of niet mag. Voorbeeld hiervan is "Rabo SmartBuilds". Hiermee kunnen op korte termijn tientallen starterswoningen gerealiseerd worden.
- + Extra seniorenwoningen kunnen gerealiseerd worden door het vervangen van oudere woningen van Kleurrijk Wonen door 2-laags woningen (begane grond woning + eerste etage woning). Bijvoorbeeld door de seniorenwoningen in Terweijde, Voorkoop en Bloemenwijk van begane grond met kap te vervangen door 2-laags woningen.
- + Appartementen voor starters en middeninkomens kunnen gerealiseerd worden door het herbestemmen en het wijzigen van bestemmingsplannen:
 - o van kantoorgebouwen zoals de kantoren omgeving Parallelweg Oost en de kantoorstorens aan de Landzichtweg;
 - o van kerken zoals de katholieke kerk aan de Markt;
 - o van verenigingsgebouwen zoals het voormalige verenigingsgebouw Kunst en Kracht aan de Havendijk.
- + Door verplaatsen van de brandweerkazerne en gemeentelijke buitendienst van de Triosingel naar Pavijen ontstaat ruimte voor woningbouw (inbreiding).
- + Er komt in Culemborg ruimte voor woonzorgprojecten maar ook voor meergeneratiewoningen en prikkelarme hofjes.
- + Culemborg zet zich in om starters ruimte te geven op de woningmarkt. Naast de startersleningen wordt er gezocht naar nieuwe instrumenten zoals bijvoorbeeld koopgarant (kopen met korting meestal via de woningstichting).
- + In Culemborg willen we dat via woningsplitsing 'duo-wonen' wordt mogelijk gemaakt: Jongeren en senioren delen een grote woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken.

3.3 Toekomst bedrijventerrein Pavijen

Het bedrijventerrein Pavijen in Culemborg is belangrijk voor de gemeente. Het is de plaats waar geld verdiend wordt, ondernemers elkaar ontmoeten en banen worden gecreëerd. Uniek in Culemborg is de clustering van de creatieve (meubel) maakindustrie en Fairtrade bedrijven. Het Centraal Boekhuis heeft een belangrijke nationale logistieke functie.

De ChristenUnie staat kritisch tegenover de plannen van de gemeente om een deel van Pavijen om te vormen van bedrijventerrein naar woongebied. Met name het feit dat er geen vervangende vestigingslocatie voor bedrijven binnen Culemborg wordt aangeboden betekent dat werknemers van die bedrijven uit Culemborg niet meer op de fiets naar hun werk kunnen. De ligging direct naast het station maakt dat werknemers duurzaam naar hun werk kunnen. Dat is bij heel veel bedrijfsterreinen in Nederland niet mogelijk en iets om zuinig op te zijn.

Uitgangspunten van het beleid

- ⊕ De ChristenUnie wil dat lokale werkgelegenheid beschermd wordt en bedrijven de kans krijgen zich te ontwikkelen en uit te breiden. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan maak- en kennisbedrijven in plaats van puur logistieke bedrijven die veel schaarse ruimte nodig hebben en relatief weinig arbeidsplaatsen opleveren.
- ⊕ De ChristenUnie wil inzetten op de combinatie van wonen en werken waarbij alle nu al beschikbare ruimte in het westelijke stationsgebied als eerste wordt benut.
- ⊕ Gedwongen bedrijfsverplaatsingen moeten worden voorkomen.
- ⊕ Tijdelijke woningen op vrijkomende bedrijventerreinen kunnen een oplossing zijn om snel woningen te creëren mits de aanpalende bedrijfsactiviteiten niet botsen met de woonbestemming. De ontsluitingswegen moeten zodanig in de plannen worden meegenomen dat er minimale hinder is voor de bewoners ten gevolge van de logistieke bewegingen naar de bedrijven.

4 Duurzaamheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Voor de ChristenUnie is het woord rentmeesterschap belangrijk. Met andere woorden: hoe gaan we op een verantwoorde manier om met de schepping? Wij hebben een taak om die schepping zo mooi te houden en te beschermen. De ChristenUnie wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

De ChristenUnie wil daarbij inzetten op energiebesparing en zoveel mogelijk gebruik van duurzaam opgewekte energie. Energiebesparing kan doeltreffend op lokaal niveau. Energie-opwekking is beperkt effectief op lokaal niveau en kan veel efficiënter op landelijk- of zelfs wereldniveau worden geregeld. Via duurzame energiedragers kan transport van duurzaam opgewekte energie naar de lokale gebruiker plaatsvinden en kan zonder vervuiling energie worden gebruikt. Waterstof neemt daarbij een belangrijk plaats in. Volledige omzetting van alle gebruikte energie naar elektriciteit vereist grote investeringen in de infrastructuur van het distributienet. Het bestaande aardgasleidingwerk kan gebruikt worden voor transport van biogas of waterstof.

Uitgangspunten van het beleid:

- + De ChristenUnie wil dat in Culemborg maximaal wordt ingezet op energiebesparing en daarnaast op realistische schaal lokaal energie wordt opgewekt via zon en wind. Voor het verschil tussen gebruik en opgewekte hoeveelheid wordt in samenwerking met inwoners en bedrijven gestreefd naar inkoop van duurzaam opgewekte energie in binnen- en buitenland waarbij de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.
- + De gemeente faciliteert en stimuleert energiebesparing en verduurzaming door open en eerlijke adviezen en communicatie waarbij gestreefd wordt naar hoge mate van participatie en positieve betrokkenheid van de inwoners en bedrijven.
- + Bij vergunningverlening voor nieuwbouw en voor bedrijven zal de gemeente eisen stellen over klimaat-neutrale bouw en gebruik van hernieuwbare grondstoffen en energiebronnen.
- + Met uitzondering van nieuwbouwhuizen en -gebouwen, blijft voor verwarming gas als energiedrager beschikbaar voor de inwoners en bedrijven. Daarbij wordt gas in de transitie verduurzaamd door inzet van biogas en waterstof.

4.1 Energiebesparing

De ChristenUnie wil dat in Culemborg maximaal wordt ingezet op energiebesparing maar wel rekening houdend met de financiële mogelijkheden en draagkracht van de inwoners.

We stellen de volgende plannen en maatregelen voor.

- + In de komende raadsperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en fairtrade.
- + Met woningcorporaties spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.
- + Differentiatie in de Onroerende Zaak Belasting (OZB heffing), eventueel op basis van het energielabel. De vervuiler betaalt dan meer dan de vergroener.
- + De ChristenUnie is voor de inzet van energiecoaches die inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten. Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet. De gemeente borgt dat de coaches voldoende deskundigheid hebben bij adviezen met name bij isolatie om te voorkomen dat onherstelbare schade aan de woning wordt veroorzaakt door vocht en onvoldoende ventilatie.

- + De gemeente ondersteunt ook de minima in Culemborg bij het verduurzamen van hun woning. Zoals bij de plannen rond het thema "Sociaal en inclusief" is beschreven, zijn de hoge energiekosten een extra reden om krachtig in te zetten op het verduurzamen van woningen en energiebesparende maatregelen te nemen. Daarbij moeten de inwoners die dit niet kunnen betalen geholpen worden, bijvoorbeeld met woningisolatie-coupons.
- + Als landelijke subsidies voor duurzaam wonen tekortschieten, denkt de gemeente mee in oplossingen. Culemborg kent veel inwoners met slimme ideeën. Energiepioniers krijgen financiële en andere ondersteuning in de realisatie van duurzame projecten.

Het gemeentelijk vervoersplan biedt geen duidelijke keuzes voor de toekomstige mobiliteit. Ook het geld om projecten duurzaam te financieren ontbreekt. ChristenUnie maakt daarbij de volgende keuzes:

- + De ChristenUnie wil het gebruik van de fiets stimuleren en pleit voor voldoende en veilige fietspaden. Autobeperking naar de binnenstad ten gunste van de fiets en aanleg van straten waarbij de auto te gast is past daarbij.
- + Voor de route naar Houten steunt de ChristenUnie het plan voor een fietsbrug over de Lek mits hiervoor vanuit de Provincie en landelijk voldoende financiële steun wordt gegeven.
- + De ChristenUnie wil gebruik van Openbaar Vervoer stimuleren. Er moet voldoende gratis parkeergelegenheid blijven bij het treinstation zodat de trein als vervoermiddel het steeds meer wint van de auto in het woon-werkverkeer.

4.2 Duurzame opwekking van Energie

- + De ChristenUnie wil dat de gemeente zonnepanelen op daken stimuleert en collectieve inkoop faciliteert. Er zijn nog steeds veel daken van huizen waar geen zonnepanelen op zijn geplaatst.
- + De gemeente Culemborg zoekt naar participatie van energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.
- + De gemeente geeft het goede voorbeeld door op alle gebouwen van de gemeente op daken en gevels zonnepanelen te installeren.
- + De gemeente stimuleert toepassing van zonnedaken boven parkeerterreinen zoals bij EVA-Lanxmeer op de diverse parkeerterreinen in de gemeente zodat dubbel grondgebruik wordt gestimuleerd.
- + De ChristenUnie wil geen zonne-weides op landbouwgrond of in natuurgebieden.
- + De ChristenUnie ziet af van nieuwe windmolens binnen het grondgebied van Culemborg tenzij daarvoor vanuit de bewoners voldoende draagvlak is en alle betrokken bewoners in het gebied volledig worden gecompenseerd. Het aantal en de hoogte worden bepaald door de randvoorwaarden die in overleg met de direct betrokken bewoners zullen worden vastgesteld.
- + De bestaande windmolens mogen na afschrijving worden vernieuwd met gelijke hoogte en gelijke of verminderde hinder voor omwonenden.

4.3 Duurzame Energie-bronnen

- + Om in de toekomst waterstof als energiedrager voor verwarming mogelijk te maken, wil de ChristenUnie dat de bestaande aardgasleidingen in de grond blijven.
- + De ChristenUnie ziet voor de verwarming van huizen en gebouwen waterstof als goede vervanging van aardgas voor hybride oplossingen in combinatie met warmtepomp technieken. Vooral in de oude binnenstad en bij moeilijk isoleerbare gebouwen kan deze techniek worden toegepast.

- ⊕ Parijsch Noord en Eva-Lanxmeer wordt verwarmd door stadsverwarming. Voorstel is om met de nieuwe aanbieder te onderzoeken of de stadsverwarming op korte termijn kan overschakelen via blauwe waterstof op groene waterstof.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er geïnvesteerd wordt in laadpalen voor elektrische auto's zodat het elektrisch rijden wordt gestimuleerd. In nieuwbouwwijken of bij vervanging van straatverlichting kunnen (net als in Arnhem) lantaarnpalen worden geplaatst met oplaadpunten.
- ⊕ De ChristenUnie wil een clean energy hub inclusief waterstof laadstation in de Pavijen. Daarmee wordt de transitie naar rijden op groene waterstof wordt ingezet voor zwaar transport, streekbussen en voertuigen voor lange afstanden.
- ⊕ Bij vervanging van voertuigen van de gemeente wordt gekozen voor elektrische aandrijving of waterstof als energiebron.
- ⊕ Twintig jaar na de aanleg van het 3-voudig riolsysteem in EVA-Lanxmeer, is er nog geen nuttige toepassing voor het zwartwater (toiletafvoer). De ChristenUnie wil dat er een plan wordt gemaakt om een biovergister te plaatsen om in combinatie met snoeiafval van de buitendienst biogas te produceren ter vervanging van de inzet van aardgas.

4.4 Circulaire Economie

Naast energie zullen we als mensheid veel zuiniger moeten omgaan met grondstoffen. Dat kan door bij productie en gebruik te streven naar hergebruik van grondstoffen en producten. Dan krijg je een circulaire economie. De mensen zelf hebben als consument grote invloed op dit proces door duurzame keuzes te maken. Op gemeentelijke niveau zijn beleidskeuzes en sturing op het gebied van afval en hergebruik belangrijk. De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. De ChristenUnie wil afval zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

- ⊕ De ChristenUnie is blij met initiatieven zoals het Repair Café in Culemborg waar kapotte spullen worden gerepareerd en wil kijken of er mogelijkheden zijn om repareren in plaats van weggooien te stimuleren.
- ⊕ De ChristenUnie wil de kringloopwinkels stimuleren en wil dat de gemeente helpt bij vestigingslocaties en door de ondernemers te compenseren voor de onroerende zaak belasting.
- ⊕ Afval scheiden moet de norm worden.
- ⊕ Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- ⊕ Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkomen en hergebruiken van afval, zwerfvuil en compost.
- ⊕ Bij vergunningverlening van bouwprojecten neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.